

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA
PARLAMENTI ÁLLAMTITKÁR

Iktatószám: 8103/2016/PARL

Országgyűlés Hivatala

Hiv.szám: K/8663

Varju László
országgyűlési képviselő részére
független
Budapest

Irományszám: *2* | *8663* | *1*

Érkezett: 2016 FEBR 12.

Tisztelt Képviselő Úr!

Az Ön által feltett „*Mikor veszik végre tudomásul, hogy az oktatás egy nemzet jövőjének legfontosabb ügye?*” című írásbeli kérdésre – Balog Zoltán miniszter úr megbízásából – az alábbi választ adom.

A Kormány tapasztalva a köznevelés rendszerében meglévő problémákat (romló tanulói teljesítmények, a társadalmi megbecsülést nem tükröző pedagógus javadalmazás, a helyi önkormányzati fenntartás tarthatatlansága, az önkormányzatok emiatti eladósodása stb.) 2010 óta jelentős intézkedéseket hozott annak megújítása érdekében. Ezek az intézkedések mutatják, hogy a Kormány milyen nagy jelentőséget tulajdonít az oktatásnak. Természetesen a számos változás bevezetése során szerzett tapasztalatokat folyamatosan értékelni kell, és felül kell vizsgálni a mindenki számára megnyugtató gyakorlati alkalmazhatóság érdekében.

Szeretném emlékeztetni Önt volt párttársa, Hiller István 2009-es elképzelésére és ígéretére, mely szerint 2010 őszétől szándékukban állt bevezetni az állami fenntartású iskolák rendszerét, melynek célja az esélyegyenlőtlenségek megakadályozása és az állam egyetemleges felelősségét kifejező oktatásfinanszírozás lett volna.

A Kormány köznevelés-fejlesztési stratégiája összhangban van az Európai Unió Európa 2020 stratégiájának célkitűzéseivel. Kiemelt céljai közé tartozik, hogy a felnövekvő nemzedék meg tudjon felelni a hazánk versenyképességének növelése által támasztott követelményeknek. Mivel a pedagógusbérek az oktatási kiadások jelentős hányadát jelentik, fontos kiemelni, hogy 2013 és 2015 szeptembere között, két év leforgása alatt négyszer is emelkedett a pedagógusok alapilletménye. Az állam a pedagógusok bérére 2012-höz képest 2013-ban 32,5 milliárd forinttal, 2013-hoz képest 2014-ben pedig további 120,9 milliárd forinttal költött többet. 2015-ben pedig 38,5 milliárd forinttal jut több pedagógusbérre az állami központi költségvetésből, mint 2014-ben. A 2015. évihez hasonlóan 2016-ban (34 milliárd forint) és 2017-ben is lesz bérfejlesztés. Hazai források mellett jelentős európai uniós társfinanszírozás is rendelkezésre áll a köznevelés fejlesztésére. Magyarország 2014-2020-as uniós forrásfelhasználásának céljai között szerepel a köznevelés minőségének fejlesztése, az iskolák (alapfokú, középfokú intézmények), kollégiumok épületének felújítása, kapacitásuk bővítése, a korai iskolaelhagyás arányának csökkentése.

A rendszerváltást követő időszakban megalakuló önkormányzatok szinte mindegyike tartott fenn általános iskolát és óvodát. A kistelepülési iskolák fenntartása jelentős, gyakran megoldhatatlan terhet rótt a települési önkormányzatokra, sokszor éves költségvetési kiadásaik közel felét a közoktatási intézmények működtetése tette ki. Az állami szerepvállalás erősödése, a nemzeti köznevelésről szóló törvény (a továbbiakban: Nkt.) és a végrehajtására kiadott jogszabályok új alapokra helyezték a köznevelés rendszerét. Egyik lényeges változás a fenntartói és működtetői feladatok szétválasztása. 2013. január 1-től a fenntartói feladatokról – az óvodai nevelés kivételével – az állam gondoskodik az állami intézményfenntartó központon (a továbbiakban: KLIK) keresztül, ezzel kiegyenlítve az önkormányzatok eltérő jövedelemtermelő képességéből adódó minőségbeli különbségeket, biztosítva az esélyegyenlőséget. A 3000 fő alatti lakosságszámú települések esetében a köznevelési intézmények működtetői feladatait is ellátja az állam, a 3000 fő feletti lakosságszámú települési önkormányzatok pedig fő szabályként működtetői a közigazgatási területükön lévő, önkormányzati tulajdonú, KLIK fenntartásában álló köznevelési intézményeknek. A települési önkormányzat működtetési kötelezettségének teljesítése alól – jogszabályban meghatározott adatszolgáltatás és eljárás mellett – felmentést kérhet, illetve átvállalhatja az államtól köznevelési intézményei működtetését. A működtetés állam által történő átvállalása fejében (ebben az esetben tehát a működtetésről a KLIK fog gondoskodni) a települési önkormányzat költségvetési hozzájárulást fizet. Aki nem vállalja a megállapított hozzájárulás megfizetését, az – nem visszakéri, hanem – továbbra is eleget tesz törvényi kötelezettségének, azaz működteti köznevelési intézményeit. Az önkormányzati kötelező feladatok számának csökkenésével az eddigi normatív támogatások és hozzájárulások helyét az önkormányzati feladat-finanszírozási rendszer vette át. Az állami feladatvállalás növekedésével a korábban az önkormányzatok oktatási-nevelési feladatainak forrásául szolgáló költségvetési források átkerültek 2013. január 1-től a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ költségvetésébe. Az állam finanszírozza a pedagógusok és a pedagógusmunkát közvetlenül segítők bérét, illetve fő szabályként a 3000 fő alatti településeken a működtetési költségeket is. Az állam által átvett, korábban önkormányzati fenntartásban működő iskolák állapota nagyon különböző volt, a hátrányok ledolgozása, a felújítások elvégzése, az egységes szintre hozás a költségvetési források függvényében, folyamatosan történik. Egyébként, ha az önkormányzat úgy ítéli meg, hogy olcsóbban tudja működtetni az intézményt, mint az állam általi működtetés fejében fizetendő hozzájárulás összege, a törvény lehetőséget biztosít számára ahhoz, hogy vállalja, illetve átvállalja az iskolák működtetését az államtól.

Képviselő úr megállapításainak tényszerűségét kétségessé teszi, hogy 135 önkormányzat mégis felmentést kért a működtetési kötelezettség alól. Az állam erős szerepvállalására a területi kiegyenlítés, az egyenlő feltételek, a pedagógusok bérének garantálása miatt szükség van, azonban a feladatok, felelőségek jobb elosztása, elhatárolása segítséget jelenthet a feladatellátásban részt vevők számára.

A tankötelezettség korhatárának emelése jelenleg nem szerepel a tárca éves jogalkotási tervében. A tanuláshoz való alapjog érvényesülését ugyanakkor a tankötelezettségi korhatárnál jobban kifejezi az az indikátor, amelyik megmutatja, hogy ténylegesen hány évet töltenek a tanulók az iskolarendszerben. E mutatót alkalmazza az OECD is, melynek nyomán látható, hogy Magyarországon az 5-39 éves korosztály átlagosan 17,6 évet tölt az oktatásban, az OECD átlag 17,7 év. Vagyis a várható iskolázási tartam, az iskolarendszerű oktatásban töltött idő az OECD országokhoz nagyon hasonlóan alakul. Számos országban, ahol egyébként 10 vagy kevesebb éven át tart a tankötelezettség, a tanulók több mint 90 százaléka legalább 13-14 évig jár iskolába vagy óvodába és iskolába. Például Svédországban, ahol 7 éves korban kezdődik a tankötelezettség és 16 éves korig tart, egy-egy korosztálynak több

mint 90 százaléka 3 éves korától 18 éves koráig intézményes nevelésben-oktatásban vesz részt. Csehországban, ahol 6 és 15 éves kor között tankötelezettek az állampolgárok, 5 és 17 éves kor között több mint 90 százalék részesül intézményes nevelésben, oktatásban. (Kádárné Fülöp Judit, 2012.; OECD Education at a Glance). Mint látható tehát, önmagában a tankötelezettségi korhatárnál lényegibb kérdés, hogy az oktatási rendszer minden szereplő számára olyan ösztönzőket, lehetőségeket biztosítson, amely segíti az iskolarendszerben eltöltött idő növelését, hatékonyságának javítását. Ezt célozza a Végzettség nélküli iskolaelhagyás elleni középtávú stratégia megvalósítása, amelynek keretében olyan intézkedésekre kerül sor, mint pl. az iskolai sikerességet megalapozó óvodáztatás kiterjesztése és az ezt segítő fejlesztések, a lemorzsolódás megelőzését szolgáló korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer felállítása, vagy a szintén a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzését segítő pedagógiai szakmai szolgáltatás fejlesztése.

Az Nkt. 77. § (2) bekezdése alapján az oktatásért felelős miniszter feladata, hogy rendszeresen, de legalább ötévenként értékelje – az általa létrehozott tanács közreműködésével – a Nemzeti alaptanterv bevezetésével és alkalmazásával kapcsolatos tapasztalatokat, és szükség esetén kezdeményezze a módosítást. A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet felülvizsgálatával kapcsolatos előkészületeket a minisztérium megkezdte.

Budapest, 2016. február 12.

Tisztelettel:

Rétvári Bence
államtitkár

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA
PARLAMENTI ÁLLAMTITKÁR

Kövér László úrnak,
az Országgyűlés elnökének

Budapest

Tisztelt Elnök Úr!

Az egyes házszabályi rendelkezésekről szóló 10/2014. (II. 24.) OGY határozat 2. melléklet 43. pontjában foglaltak megvalósulása érdekében mellékelten megküldöm Varju László (független) országgyűlési képviselő „*Mikor veszik végre tudomásul, hogy az oktatás egy nemzet jövőjének legfontosabb ügye?*” című, K/8663. számú írásbeli választ igénylő kérdésére adott válaszat.

Budapest, 2016. február 12.

Tisztelettel:

Rétvári Bence
államtitkár